

Nurmijärven kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

Sisällys

1.	RAHOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA LÄHTÖKOHDAT	3
2.	RAHOITUSTOIMINTA	4
2.1.	PÄÄTÖKSENTEKO JA VASTUUT	4
2.2.	KÄYTETTÄVÄT RAHOITUSINSTRUMENTIT	5
3.	RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA.....	6
3.1.	RISKIT JA RISKIEN HALLINTAKEINOT	6
3.2.	SUOJAAMISEN PERIAATTEET	7
4.	SIJOITUSTOIMINTA.....	10
4.1.	SIJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET	10
4.1.1.	KASSAVAROJEN SIJOITTAMISEN PERIAATTEET	10
4.1.2.	LAHJOITUSVAROJEN SIJOITTAMISEN PERIAATTEET.....	10
4.2.	SIJOITUSTOIMINNAN RISKIENHALLINNAN JA SIJOITTAMISEN OHJAAVAT LINJAUKSET	11
4.3.	VARAINHOITAJIEN KÄYTTÖ	11
5.	RAPORTOINTI	11
6.	PERIAATTEIDEN VOIMAANTULO JA PÄIVITTÄMINEN	11
	LIITTEET	12

1. RAHOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA LÄHTÖKOHDAT

Kunnanvaltuuston tehtäviin kuuluu kuntalain 410/2015 §14 mukaisesti varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista päättäminen. Valtuuston tulee ottaa kantaa siihen, missä tehtävissä ja hankkeissa kunta on mukana omistajana ja sijoittajana sekä valvoa, että kunnan oma pääoma on tehokkaassa, kunnan tavoitteita tukevassa käytössä.

Näiden rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden tavoitteena on määrittää Nurmijärven kunnan rahoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskienhallinnan keskeiset periaatteet. Rahoitustoiminnalla (varainhankinnalla) tarkoitetaan tässä yhteydessä vieraan pääoman hankintaa eli pääosin lainarahoitusta investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Rahoitustoiminnan tehtävä on tukea Nurmijärven kunnan toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Pääsääntöisesti investointeihin kohdistuva rahoitus on pitkäaikaista ja maksuvalmiuteen kohdistuva rahoitus lyhytaikaista rahoitusta.

Rahoitustoimen keskeisenä tavoitteena on kunnan investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen sekä maksuvalmiuden ylläpitäminen kaikissa markkinatilanteissa. Muita keskeisiä tavoitteita on rahoituksen hankinta hajautetusti, rahoituskustannusten minimointi ja ennakoitavuus, rahoituskustannusten vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä sekä rahoitusriskien hallinta hyväksyttävällä tasolla. Riskienhallinnan kannalta keskeistä on markkinariskin ja maksuvalmiusriskin hallinta.

Nurmijärven kunta kilpailuttaa kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla, vaikka hankintalaki ei koske kunnan varainhankintaa ja rahoitustoimea. Kunnan tavoitteena rahoituksen järjestämisessä on riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluntarjoajiin nähden.

Kunta noudattaa vastuullista taloudenhoitoa ja kunnan varainhankinnan tavoitteena on, että kunnan lainamäärä ja lainanhoitokustannukset pysyvät kohtuullisena tulorahoitukseen nähden.

Vastapuolena rahoittajaksi hyväksytään luotettava taho, jotka ovat lähtökohtaisesti Suomessa toimivat liikepankit sekä erityisluottolaitokset kuten Kuntarahoitus, Euroopan investointipankki (EIB), Pohjoismaiden investointipankki (NIB) ja Council of Europe Development Bank (CEB). Muita mahdollisia vastapuolia ovat koti- ja ulkomaiset yksityiset sijoittajat, jotka säännöllisesti toimivat rahoitusmarkkinoilla ja tarjoavat joukkolainatyypistä rahoitusta, ns. private placement -pohjalta. Näissä tyypillisesti toimii välittäjänä jokin pankki ja lainadokumentaatio voidaan tehdä muun kuin Suomen lain alle.

Maksuliikenteen (esim. sähköinen taloushallinto, verkkolaskutus ym.) tai leasingrahoituksen vastapuolena voi olla myös muita hyväksytyjä, hyvän luottokelpoisuuden omaavia vastapuolia. Hallintosäännön toimivalta määrittää päätöksentekijän.

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista sekä mahdollista lahjoitusvarojen sijoittamista.

Hallintosääntöön ja konserniohjeeseen liittyvät muutokset voidaan päivittää näihin periaatteisiin talousjohtajan päätöksellä ilman valtuuston käsittelyä.

2. RAHOITUSTOIMINTA

2.1. Päätöksenteko ja vastuut

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen (Hallintosääntö 71§).

Nurmijärven kunnanvaltuusto vahvistaa vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä puitteet taloussuunnitelmaan perustuvalla lainanotolle. Samalla valtuusto valtuuttaa kunnanhallitusta ja talousjohtajaa hankkimaan ulkoista rahoitusta sekä tekemään korkosuojauksia tämän ohjeen mukaisin periaattein. Vastuu rahoituksen hankkimisen ja suojausehdotusten tekemisestä ja valmistelusta sekä päätösten toimeenpanosta on talousjohtajalla.

Kunnanvaltuusto päättää:

- kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista (hallintosääntö 71 §)
- antolainojen ja vieraanpääoman muutoksista talousarvion hyväksymisen yhteydessä (hallintosääntö 65 §)

Kunnanhallitus päättää talouteen liittyen (Hallintosääntö 25§):

- pitkäaikaisten talousarviolainojen ottamisesta ja korkosuojauksen tekemisestä
- antolainan myöntämisestä vuotuisen talousarvion mukaisissa rajoissa
- kuntatodistusohjelmien rahoituslaitoskohtaisista limiiteistä
- kunnan kiinteään omaisuuteen kiinnitettyjen panttikirjojen luovuttamisesta tai muun vakuuden antamisesta 500 000 euroon asti kunnan velan tai kunnan muiden vastuiden vakuudeksi
- päättää kunnan saamisten ja kunnalle tulevien suoritusten muuttamisesta ja vapauttamisesta yli 50 000 euron saatavien osalta
- pysyvien vastaavien poistosuunnitelmasta
- käyttöomaisuuden myynnistä silloin, kun se ei kuulu muun toimielimen toimivaltaan.

Talousjohtaja päättää:

- lyhytaikaisen lainan ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita ja vuotuisen talousarvion enimmäismääriä (Hallintosääntö 71§)
- Talousjohtaja antaa rahatoimea koskevat toimintaohjeet ja vastaa kunnan rahatoimen hoitamisesta (Hallintosääntö 71§).
- Talousjohtaja siltä osin, kun ratkaisuvallta on hänelle siirretty, vastaa päivittäisestä rahoitusriskien hallinnasta näiden periaatteiden mukaisesti.

Muita rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita:

- Nurmijärven kunta hankkii rahoituksen peruskunnalle ja liikelaitoksille
- Tytäryhteisöt vastaavat pääsääntöisesti itse rahoitus- ja pääomahuollostaan sekä sijoitustoiminnastaan

- Tytäryhteisöt voivat hankkia lyhytaikaista rahoitusta konsernitilin limiittiä hyödyntämällä
- Kunnan liikelaitosten rahoitus hoidetaan kunnan taloushallinnon toimesta. Liikelaitos ei voi itsenäisesti hankkia vierasta pääomaa rahoitusmarkkinoilta eikä sijoittaa kassavaroihin rahoituslaitoksiin.
- Kunta voi erillisen harkinnan mukaan myöntää tytäryhteisölleen lainaa, joka oman tai vieraan pääoman luonteisesti. Tarkemmat linjaukset löytyvät kunnan takaus- ja antolainapolitiikasta sekä konserniohjeesta.

Konserniohjeessa ja hallintosäännössä on lisäksi käsitelty tarkemmin kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan, talousjohtajan ja toimialajohtajien muista päätöksentekoon liittyvistä asioista.

2.2. Käytettävät rahoitusinstrumentit

Vieraan pääoman hankinta jaetaan lyhytaikaiseen (alle 1 v) ja pitkäaikaiseen rahoitukseen (yli 1v). Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan Nurmijärven kunnan rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa. Kulloinkin valittavan rahoitusmuodon ratkaisee kustannustehokkuus, riskien hallinta, ratkaisun selkeys ja toteuttamiskelpoisuus.

Kunnan varainhankinnassa ovat sallittuja seuraavat rahoitusinstrumentit:

Lyhytaikainen rahoitus

- kuntatodistukset
- tililimiitit
- velkakirjalainat

Ensisijainen lyhytaikaisen rahoituksen lähde Nurmijärven kunnassa on kuntatodistukset.

Kuntatodistukset ovat lyhytaikaisia velkasitoumuksia, jotka kunta on laskenut liikkeelle. Ennen kuntatodistusten liikkeelle laskua, kunta tekee kuntatodistusohjelman erikseen rahoituslaitoksen, kuten pankin tai muun järjestäjän kanssa. Kuntatodistusohjelmassa sovitaan tarkemmat ehdot, kuten juoksuaika ja kuntatodistusten limiitti eli yhteisarvo. Kuntatodistuksia voi tarvittaessa käyttää myös pitkäaikaisen luoton korvaamiseen. Tällöin maksettavaksi erääntyvä kuntatodistus korvataan uudella kuntatodistuksella.

Kunta voi käyttää lyhytaikaisessa rahoituksessaan myös pankkien luotto- ja/tai tililimiittejä.

Tytäryhteisöjen lyhytaikaisessa rahoituksessa voidaan käyttää konsernin sisäistä rahoitusta. Tytäryhteisöt voivat liittyä konsernitilin jäseniksi. Konsernitili muodostaa yhden hallinnoitavan kokonaisuuden, jossa emoyhtiöllä ja jokaisella tytäryhtiöllä on oma yksikkötili, jonka kautta maksuliikenne hoidetaan.

Pitkäaikainen rahoitus

- velkakirjalainat
- joukkovelkakirjalainat
- leasing-rahoitus

Kunnan pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkakirjalainoilla.

Kunta voi ottaa kiinteä- tai vaihtuvakorkoisia lainoja. Lisäksi voidaan käyttää joukkovelkakirjalainoja ja leasing-rahoitusta.

Joukkovelkakirjalaina on kunnan liikkeeseen laskema laina, jota voidaan myydä sijoittajille. Joukkovelkakirjalainat ovat velkakirjoja, joilla lainan liikkeeseenlaskija lainaa varoja sijoittajilta, ennalta määrättyksi ajaksi. Joukkovelkakirjalainan erääntyessä maksetaan liikkeellelaskussa kerätty pääoma takaisin sijoittajille. Velkakirjalainasta yleisesti maksettava korko voi olla joko kiinteää (ns. kuponkikorko) tai vaihtuvaa korkoa (viitekorko + marginaali).

Kunnan tavoitteena on suunnitella kaikki tulevat investoinnit siten, että ne mahdollistavat kestävän rahoituksen hyödyntämisen (LIITE 1). Kunnan Investointeja voidaan rahoittaa kestäväällä rahoituksella, mikäli kestävän rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä.

3. RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Kunnan rahoitustoimintaa on hoidettava aktiivisesti. Tällä pyritään pitämään rahoituksen kokonaiskustannukset mahdollisimman alhaisina. Rahoituskustannusten minimoimisen lisäksi rahoitusriskien ennakointi ja hallinta ovat keskeisiä tavoitteita. Rahoitusrakenteen suhteen hajautus kiinteä ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin markkinatilanne huomioiden on oleellista, jonka lisäksi lainojen suojaamiseen liittyviä instrumentteja käytetään lainasalkun riskienhallintaan tarvittaessa.

3.1. Riskit ja riskien hallintakeinot

Varainhankinnan riskit jakautuvat markkinariskiin (korkoriski ja valuuttariski), maksuvalmiusriskiin (saatavuus- ja jälleenrahoitusriski) sekä vastapuoliriskiin.

Riskeiltä pyritään suojautumaan mm. hajauttamalla rahoitusta laina-ajan pituuden, lyhennysohjelman, rahoituslähteen- ja -markkinan sekä korkoperusteen mukaan. Riskienhallintatoinimenpiteenä Nurmijärven kunta myös kilpailuttaa kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriski viittaa kunnan kykyyn suoriutua maksuvelvoitteistaan kaikissa olosuhteissa. Isoin yksittäinen siihen vaikuttava tekijä on pitkäaikaisen velkarahoituksen erääntymis- ja jälleenrahoitusaikataulu.

Kunnan maksuliikennetileillä pidetään rahavaroja päivittäisen maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Mikäli sijoittaminen on mahdollista ja järkevää, kunnan kassavarat sijoitetaan tuottavasti ja varovaisuuden periaatetta noudattaen.

- Saatavuusriskillä tarkoitetaan rahamarkkinatilanteen aiheuttamaa rahan saatavuuden vaihtelua. Huonossa markkinatilanteessa rahan saatavuus vaikeutuu.
 - Saatavuusriskiä hallitaan riittävällä maksuvalmiusreservillä hyödyntämällä rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti, johon kuuluvat rahat ja pankkitalletukset, likvidit sijoitukset, luottolimiitit, kuntatodistukset ja muut luottosopimukset.

- o Saatavuusriskin hallitsemiseksi kunnalla tulisi olla likviditeettiä eli kassavaroja pääsääntöisesti noin 10 päivän tarpeiden kattamiseksi.
- Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla edelleen. Jälleenrahoitusriski realisoituu esimerkiksi tilanteissa, joissa investoinnin kesto on pidempi kuin laina-aika. Jälleenrahoitusriskin realisoituessa rahoituksen (erityisesti pitkäaikaisen) saatavuus markkinoilta voi vaikeutua tai sen hinta on merkittävän korkea johtuen esimerkiksi lainanottajan alentuneesta luottokelpoisuudesta tai rahoitusmarkkinoiden häiriöistä. Pitkät laina-ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta pitkäaikainen rahoitus on kalliimpaa kuin lyhytaikainen, jossa jälleenrahoitusriski on suurempi.
- Jälleenrahoitusriskiä minimoidaan lainasalkun maturiteettirakenteen hajautuksella. Maturiteettirakenteen hajautuksella tavoitellaan lainojen tasaista erääntymistä.

Markkinariski

- Korkoriskiä syntyy, kun markkinakorkojen ja korkomarginaalien muutokset vaikuttavat kunnan rahoituskustannuksiin. Korkoriski realisoituu vaihtuvakorkoisen lainan osalta korkotason noustessa tai kiinteäkorkoisen lainan osalta korkotason laskiessa. Korkoriski koskee olemassa olevaa lainakantaa, jälleenrahoitettavaa lainakantaa sekä uusia lainoja. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on suojata kuntaa rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta markkinamuutoksilta ja minimoida lainasalkun korkokustannukset valitulla riskitasolla.
 - o Korkoriskiä voidaan hallita korkosidonnaisuusjakaumalla (hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin), laina-aikajakaumalla (hajauttamalla lainojen eräpäiviä ja lyhennyksiä tasaisesti eri ajankohtiin) sekä korkosuojauksilla.
- Valuuttariski syntyy, kun otetaan velkaa tai sijoitetaan muussa kuin omassa kotivaluutassa. Valuuttariskin ottaminen edellyttää sen ottajalta korkojen, kurssien ja inflaation välisten riippuvuuksien ymmärtämistä. Valuuttariskiä hallitaan keskittymällä varainhankinnassa euromääräisiin rahoitusinstrumentteihin.
 - o Nurmijärven kunta rahoittaa toimintansa euroissa ja Nurmijärven kunta ei lähtökohtaisesti ota varainhankinnassa lainkaan valuuttariskiä.

Vastapuoliriski

- Vastapuoliriskillä tarkoitetaan, että vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän seurauksena Nurmijärven kunnalta jää varoja saamatta.
 - o Vastapuoliriskin hallitsemiseksi Nurmijärven kunta tekee rahoitus- ja markkinatoimenpiteitä vain luotettavien tahojen kanssa.

3.2. Suojaamisen periaatteet

Korkojen suojauksella pyritään vakaaseen ja ennustettavaan rahoituskustannusten tasoon. Korkoriskiltä voidaan suojautua sitomalla osa lainoista kiinteäkorkoisiksi, laina-aikajakaumalla tai tekemällä koronvaihtosopimuksia, korko-optioita ja näiden yhdistelmiä. Johdannaisien käytön tarkoituksena on lainasalkun korkoriskin hallinta eli johdannaisia on syytä käyttää vain suojaamistarkoituksissa.

Suojaustoiminnassa hyväksytään ainoastaan lineaariset, selkeät ja konservatiiviset suojausinstrumentit, joihin ei sisälly ennustamattomia elementtejä (esim. suojauksen ennenaikainen loppuminen). Lineaarisiksi ja selkeiksi instrumenteiksi voidaan katsoa perinteiset koronvaihtosopimukset sekä korkokatto- ja -lattiasopimukset.

Johdannaisten käyttö mahdollistaa rahoituksen hankkimisen ja riskien hallinnan erottamisen toisistaan. Laina voidaan sopia valitun rahoittajan kanssa ja korkoriskiä voidaan hallita erillisellä johdannaissopimuksella, jolloin sen tarjoaja voidaan kilpailuttaa tarvittaessa erikseen. Johdannaissopimuksia voidaan käyttää esimerkiksi olemassa olevan lainasalkun tai yksittäisen lainan korkoprofilin muuttamiseen ilman lainaehtojen uudelleenneuvottelemista.

Johdannaissopimusta (korkosuojausta) tehtäessä kaikki yhteistyöpankit kilpailutetaan samanaikaisesti parhaan hinnan saamiseksi. Tavoitteena on kustannustehokkuus, riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluntarjoajiin nähden.

Johdannaisten tekeminen edellyttää johdannaissyleissopimusta. Johdannaissyleissopimus mahdollistaa, mutta ei velvoita, johdannaissopimuksen tekemisen korkosuojausta varten suojauspolitiikan periaatteita noudattaen. Johdannaissyleissopimuksessa sovitaan niistä yleisistä ehdoista, joita sovelletaan pankin tai rahoituslaitoksen kanssa tehtäviin johdannaissopimuksiin. Kunkin johdannaissopimuksen tarkemmat ehdot sovitaan ja vahvistetaan erikseen. Talousjohtaja voi neuvotella ja solmia johdannaissyleissopimuksia sellaisten osapuolten kanssa, jotka täyttävät tässä politiikassa määritellyt kriteerit hyväksyttäville vastapuolille. Sopimuksista ei synny velvoitteita.

Varainhankintaan liittyvien riskien minimoimiseksi Nurmijärven kunta noudattaa varainhankinnassaan seuraavia periaatteita:

Sallitut korkosuojausmenetelmät:

- Kiinteä korko
- Koronvaihtosopimus
- Korkokatto, korkolattia tai korkoputki tai muu näihin rinnastettavissa oleva korko-optiosopimus

Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kunnan kulloinenkin korkonäkemyks, markkinatilanne sekä lainamäärä ja sen ennustettu kehitys. Johdannaissopimuksia voidaan käyttää myös kiinteäkorkoisen lainan muuttamiseksi vaihtuvakorkoiseksi.

Lainasalkun suojausaste:

- Suojausasteella tarkoitetaan kiinteäkorkoisten lainojen ja koronvaihtosopimusten osuutta lainasalkusta. Suojatuksi katsotut lainat voivat olla kiinteäkorkoisia lainoja tai vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka ovat muutettu johdannaissinstrumenteilla kiinteiksi, tai niiden kustannus on muuten rajattu esimerkiksi korkokatolla.
- Korkoriskin suuruutta seurataan suojausasteella. Riskilimiitit korkoriskipositioille ovat seuraavat:
 - 0-10 vuotta: 50-100 %
 - 10-20 vuotta: 0-80 %
 - yli 20 vuotta: 0-50 %

- Lainasalkkuun luetaan mukaan seuraavat rahoitusinstrumentit: talousarvion edellyttämät lainan nostot, velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat, kiinteistöleasing sekä muut todennäköisinä pidettävien liiketoimien edellyttämät tulevaisuudessa nostettavat lainat.
- Suojausasteen tulee asettua riskilimiiteissä määritellyn vaihteluvälin sisään jokaisen kalenterivuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan.
 - Riskilimiittien mukaisilta tasoilta voidaan tilapäisesti poiketa, jotta suojaustoimenpiteitä on mahdollista hajauttaa ajallisesti. Poikkeamisesta tulee raportoida normaalin raportoinnin yhteydessä kunnanhallitukselle ja esittää suunnitelma suojaustoimenpiteistä ja niiden arvioidusta toteutusajankohdista.

Hyväksytyt johdannaisinstrumentit:

- Markkinakorkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Nurmijärven kunta voi käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko-optiosopimuksia. Johdannaissopimuksia voidaan tehdä myös tulevaisuudessa alkavaksi (ns. forward start).
- Tulevaisuuden korkokustannusten ja niihin sisältyvän korkoriskin arvioinnin pohjana käytetään kunnan hyväksytyn talousarvion ja -suunnitelman, sekä muiden kunnan taloussuunnittelussa käytettävien pidemmän tähtäimen investointi- yms. laskelmien mukaista ennustettua korollista velkamäärää. Suojauksen kohteena voi siten olla nostettujen lainojen ohella myös tulevaisuudessa erittäin todennäköisesti nostettavat lainat, ja suojausinstrumenttien maturiteetti voi ylittää velkainstrumenttien maturiteetin. Mikäli kyseessä on tulevan korkoriskin suojaaminen, kohdistetaan myöhemmin nostettavat lainat aiemmin tehtyjä korkosuojia vastaan.
- Suojauksien toteutuksessa käytetään vain sellaisia johdannaisinstrumentteja, jotka toteuttavat tässä politiikassa kuvattuja riskinhallintatavoitteita. Kunkin johdannaistyyppin osalta on ennen sen käyttöönottoa varmistettava, että sen taloudelliset vaikutukset eri skenaarioissa ymmärretään, sen tilinpäätösraportointiratkaisu on tiedossa ja tilintarkastajan hyväksymä, ja että organisaatiolla on määriteltynä käytännön prosessi ja tarvittavat resurssit kyseisen instrumentin hallinnointiin.
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla 116/2017 on annettu ohjeita kuntien suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Lausunnon mukaan suojaavan koronvaihtosopimuksen käypää arvoa ja arvon muutosta ei merkitä taseeseen, vaan ne esitetään liitetiedoissa. Sopimuksen negatiivinen markkina-arvo merkitään rahoitusvälineestä aiheutuvaksi velkaeräksi taseeseen, jos vastuu on realisoitunut tai realisoituminen on todennäköistä ja pakollisen varauksen tekemisen muut edellytykset täyttyvät.

4. SIOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvään sijoittamista sekä kassavarojen sijoittamista. Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kunnan tehtäviin kuuluvia päämääriä kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kunnan tai seutukunnan alueella.

Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahavaroja. Kunnan sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoituksen reaaliarvon säilyttämistä. Sijoitusten tuoton tulisi kattaa myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Maksuvalmiussuunnitelmalla arvioidaan sijoituksiin käytettävissä oleva rahamäärä ja sijoitusaika. Suunnittelun tarve syntyy kassatulojen ja -menojen eriaikaisesta kertymästä.

4.1. Sijoitustoiminnan periaatteet

4.1.1. Kassavarojen sijoittamisen periaatteet

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Kassavarojen hallinnan lähtökohtana on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuliikennevarojen pitäminen riittävän suuruisena niin, että kunta kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat muun muassa kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset.

Maksuliikennevarojen sijoitukset ovat lyhytaikaisia, alle vuoden mittaisia, sijoituksia. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämän sijoittaminen on lähtökohtaisesti pitkäaikaista, yli vuoden kestävää, sijoittamista. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Kassavarojen sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus.

Sijoituskohteita ovat määräaikaistalletus tai rahasto-osuus. Lisäksi kunta voi sijoittaa valtion velkasitoumukseen, kunta-, sijoitus- tai yritystodistukseen, joukkovelkakirjalainaan, joissa liikkeeseenlaskijana tai velallisenä on valtio, kunta tai raha- tai vakuutuslaitos taikka yritys tai muu yhteisö, jonka luottokelpoisuusluokka on vähintään BBB. Sijoittamisen rahoittaminen lainanotolla ei ole pääsääntöisesti sallittua. Sijoitusten rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain toimialaan liittyvissä sijoituksissa.

4.1.2. Lahjoitusvarojen sijoittamisen periaatteet

Lahjoitusvarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamisia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjoitusvarojen käyttöä ohjaavat näihin liittyvät lahjakirjojen tai testamenttien ehdot. Mikäli käyttöön liittyviä ehtoja ei ole, kunta hoitaa varoja huolellisesti, parhaalla mahdollisella tavalla. Lahjoitusvarojen käyttöä voivat ohjata myös Valtionkonttorin

päätöksestä ilmenevät omaisuuden käyttötarkoitukset.

4.2. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan ja sijoittamisen ohjaavat linjaukset

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla, tili- ja lainalimiiteillä sekä kuntatodistusohjelmilla. Lisäksi maksuvalmiusriskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset ajallisesti ja määrällisesti sekä kohdentamalla sijoitukset jälkimarkkina-kelpoisiin sijoituksiin, jotka ovat realisoitavissa 1 - 3 pankkipäivän viiveellä.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kunta ei saa täysimääräisesti takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa muutosta sijoituksen tuotossa tai arvoon. Korkosijoitusten markkinariskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset ajallisesti sekä korkoperiodin mukaan.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskiä hallitaan rajoamalla muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuus sijoitusten määrästä pois.

4.3. Varainhoitajien käyttö

Varoja sijoitettaessa voidaan käyttää varainhoitajien palveluja. Kunta voi antaa varojen hoidon yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Kunta voi tehdä myös erillisiä rahastosijoituksia. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan.

5. RAPORTOINTI

Talousjohtaja vastaa lainasalkun raportoinnista valtuustolle ja kunnanhallitukselle puolivuositain sekä aina silloin, mikäli tapahtuu merkittäviä muutoksia lainojen, ja niitä suojaavien johdannaisten yhteenlasketun nettoposition ja markkinakorkojen potentiaalisten muutosten vaikutuksesta rahoitusmenoihin ja tuloslaskelmaan.

Kunnan sijoitustoiminnasta raportoidaan vuosittain kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä

6. PERIAATTEIDEN VOIMAANTULO JA PÄIVITTÄMINEN

Nämä periaatteet tulevat voimaan 20.08.2025 kunnanvaltuuston hyväksymisestä lukien. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet päivitetään tarvittaessa.

LIITTEET

LIITE 1 Kestävä rahoitus

Kestävällä rahoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä rahoituslaitosten tarjoamia vieraan pääoman ehtoisia rahoitustuotteita, joiden myöntämisen ehtona on investoinnin kestävyys liittyviä kriteerejä. Kestävän rahoituksen myöntämisen kriteerit liittyvät investoinnin positiivisiin ympäristö- ja/tai yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Yhtenä etuna kestävällä rahoituksella on tyypillisesti ollut hieman edullisempi rahoituskustannus.

Kestävä rahoitus on yläkäsite ja kestävä rahoituksen tuotteet voidaan jakaa esimerkiksi vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen tuotteiksi. Vihreän rahoituksen myöntämisen kriteerit liittyvät rahoitettavan investoinnin ekologiseen kestävyys ja yhteiskunnallisen rahoituksen sosiaaliseen ja kulttuuriin kestävyys. Kestävää rahoitusta on tarjolla sekä laina- että leasingrahoituksena.

Kestävä rahoitus on hankekohtaista ja kullakin rahoituslaitoksella on oma prosessinsa kestävä rahoituksen hakemiselle. Kestävän rahoituksen investoinnille asettamat vaatimukset tulee huomioida investointihankkeissa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta investoinnilla on mahdollisimman hyvät edellytykset saada kestävä rahoitus. Tyypillisesti hankkeesta syntyvät hyödyt tulee olla selkeästi mitattavissa, jotta rahoituslaitos hyväksyy sen kestävä rahoituksen piiriin.

Tällä hetkellä kestävä rahoituksen kriteerit ovat rahoituslaitoskohtaisia, mutta Euroopan unioni on julkaissut kestävä rahoituksen luokittelujärjestelmän (EU-taksonomia-asetus), jonka yhtenä tavoitteena on harmonisoida kestävä rahoituksen kriteerejä. Taksonomiaan liittyvien tarkentavien delegoitujen asetusten laatiminen on parhaillaan käynnissä. Taksonomia-asetuksella määritellään seuraavia ympäristötavoitteita:

1. Ilmastonmuutoksen hillintä
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
3. Vesi- ja merivarojen suojeleminen
4. Kiertotalouden edistäminen, jätteen ehkäisy ja kierrätys
5. Saasteiden ehkäisy
6. Terveiden ekosysteemien suojelu

Jotta investointi tai toimenpide on taksonomian mukainen, sen on edistettävä merkittävästi yhtä kuu-desta ympäristötavoitteesta sekä olla aiheuttamatta merkittävää haittaa jäljelle jääville tavoitteille (do no significant harm -periaate). Lisäksi sen on oltava YK:n, OECD:n ja ILO:n eettisten työ- ja ihmisoikeus-periaatteiden mukainen (minimum social safeguards).

Taksonomian tarkempi määrittely on vielä kesken ja kunnan tulee päivittää varainhankintapolitiikan kestävä rahoituksen taksonomiaa koskeva osio, kun taksonomian implementointi EU-jäsenvaltioissa on toimeenpantu. Myöhemmin tulee päätettäväksi, pyrkiikö kunta jatkossa toteuttamaan ainoastaan taksonomian mukaisia investointeja.

Kestävien kriteerien pohjalta suunniteltu ja toteutettu hanke on todennäköisesti vähäriskisempi suhteessa tulevaisuuden ympäristö- ja ilmastonmuutoshaasteisiin ja edut heijastuvat siten myös rahoituksen saatavuuteen ja hinnoitteluun. Kestävä rahoitus on tyypillisesti tavallista laina- tai leasingrahoitusta edullisempaa ja voi tuoda positiivista näkyvyyttä rahoitetuille hankkeille.

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta

PL 37, 01901 Nurmijärvi

Puh. (09) 250 021

nurmijarvi.fi